

ZAHARIA STANCU SAU MAI MULT CA TRADIȚIONALISMUL

Pentru E. Lovinescu Zaharia Stancu este un tradiționalist, care, dincolo de faptul că a publicat o parte dintre poeme în „Gândirea”, are „o puternică legătură cu pământul și cu peisajul”; poeziile lui sunt lipsite de intenții programatice și, mai ales, de „vână folclorică”, fiind influențate de un Francis Jammes, din care poetul a și tradus de altfel.

Un tradiționalist este considerat Zaharia Stancu și de G. Călinescu. În *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, criticul îl plasează în vecinătatea „imperului poeziei hermetice”, poetul reținând atenția printr-o „dicțiune de oracol”, de care nu se poate face abstracție în cazul unui autor ce rămâne „fundamental un exaltat, un vizionar și un euforic agrest”.

În realitate, tradiționalismul lui Zaharia Stancu este un „naturism violent”, poetul realizând „catrene concise” și, mai ales, „tot mai abstract simbolice” (Nicolae Manolescu).

Imaginarul poetic al lui Zaharia Stancu se detașează vizibil de acela al poeziei tradiționaliste, în primul rând din unghiul spațiului și al atitudinii față de acesta. Satului ca fragment limitat, poetul îi preferă cosmicul, asupra căruia nu proiectează reflexele blând religioase ale tradiției și nici galeria imagistică a acesteia. Versurile sale lasă mai degrabă impresia de atemporal decât de sentiment nostalgic față de trecutul idilic și idealizat. Prezența naturii și a bucuriei „vieții rustice” îl determină pe Ov. S. Crohmălniceanu să considere că „ne aflăm în plină eglogă”. Mai mult chiar, „poetul și muza lui sunt un Daphnis și Chloe care-și petrec timpul în jocuri erotice caste, insuflate de o natură prietenoasă”. Realitatea nu este la Zaharia Stancu una de suprafață și un decor care să corespundă iubirii senine, în spiritul idilei. Ochiul poetului nu caută pitorescul, ci prezența gravă a elementarului. Poezia *Daphnis și Chloe* din volumul *Iarba fiarelor* este semnificativă însă pentru atitudinea unui modern, care intră în dialog creator cu textul clasic: „Daphnis și Chloe se iubeau în păduri, / Noi în odăi întunecoase, / Fără copaci în fereastră, fără răsurii. // Lângă izvoarele ce curg și azi / Daphnis și Chloe se îmbrățișau. / Noi nici măcar la umbra unor brazi. // Daphnis și Chloe, limpezi ca apele, / Noi mereu triști și încruntați, / Zidurile ne apăsau

pleoapele. //Nimic proaspăt în dragostea noastră, / Nici măcar ele, cuvintele, / Nu desfășurau o eșarfă albastră.” În ceea ce are substanțial, Zaharia Stancu rămâne un poet al sărbătorii naturalului, fără a pune însă în scenă spectacole festive, abil regizate, ce presupun abundență de sunet și lumină. Temperamentul său are nevoie de o perspectivă largă și de o deschidere generoasă spre întregul pe care îl transcrie de multe ori prin simboluri ce susțin profunzimea poeziei sale.

Spațiul emblematic al imaginarului lui Zaharia Stancu rămâne fără îndoială *câmpia*, orizontalul fiind semnificativ pentru deschiderea spre lume și pentru sentimentul reconfortant al deplinei comunicări cu naturalul. Spațiul al *fugii*, câmpia este cadrul necesar manifestării vitalității și dorinței eului de a depăși limitele, tot ceea ce înseamnă disciplină și rigiditate a numerotării deformatoare : „Azvârli în colț ghiozdanul supărată / Că azi ai căpătat o notă rea. / Lepezi rochița ta numerotată / Și-mbraci o eie proaspătă de nea, / Îmi faci un semn, ne furișăm desculți, / Spre câmpul plin de mure și de rugi, / De sprinten țârâit de grieri mulți / Și iepuri ce-ți arată cum să fugi”(Fugă). Câmpia lui Zaharia Stancu nu este populată de prezențe fabuloase și nu presupune o forță ascunsă ce pândeste amenințător umanul. Monotonia și absența formelor din spațiul câmpiei nu invită la crearea unui univers compensator, cum se întâmplă în cazul unor literaturi ce răspund printr-un anumit tip de fantastic întinderii nesfârșite după care se modelează. La Zaharia Stancu planul orizontal este expresia unui mod rațional și echilibrat de a fi în lume. Spațiu prin excelență solar, care-i asigură individului comunicarea deplină cu întregul, câmpia corespunde universului subiectiv, interior: „Pe crengi, cu roadele dă vara-n pârg, / Prisaca veche zumzăie albine, / Și eu îmi freamăt către cer cu sânge / Livezi cu roade mari din mine”(Soare). Sau: „Salcâmi verzi în mine simt crescând / Gânduri multe, stele sclipitoare”(Cearcăn vioriu). Tendința este de a se abandona elementarului pentru a simți prin toți porii sevele tari ale lumii. *Pierderea* devine în acest sens semnificativă pentru un om care comunică pe deplin cu întregul, în special cu ceea ce în realitate nu este doar „vechi”, ci, mai ales, de basm: „ Mă pierd pe plaiuri vechi de basm și de aramă. / Podgoria mă-mbie cu chiote la cramă. / În linuri tălpi desculțe se-ngroapă pân’ la pulpe”(Mă pierd pe plaiuri vechi). În fața tristeții, niciodată copleșitoare și niciodată în stare să tulbure echilibrul și seninătatea ființei, refugiul este căutat în pământ, într-o ipostază de simbolică sămânță. Lirismul lui Zaharia Stancu dobândește de multe ori accente grave care conving prin deschiderea lor spre un plan al profunzimii: „Cad stelele în noapte, se prăbușesc frunzare. / Mi-e teamă, vreau tristețea să n-afle unde sunt, / Ca pe-o sămânță-n toamnă, ascunde-mă-n pământ” (*Uite, pe dealurile roșii*).

Echilibrul, seninătatea, bucuria sentimentului de apartenență la întreg sunt uneori ușor înfiorate de vecinătatea umbrelor: „Miroase-a grâu, a oi, a cimbru și-a trifoi, / Se roagă în ocoale, cu muget pașnic, boi, / Și umbre mari și reci se strâng pe lângă noi” (*Amurgul piere-n trestii*). Trecerea nemiloasă a timpului este simțită deocamdată fără accentele puternice din poezia de senectute: „Pe drumurile toamnei se leagănă în juguri / Boi blânzi cu ceru-n coarne cărând în sat belșugul. / Și ziua-ziua de-astăzi-nicicând n-o să se-ntoarne” (*Mă pierd pe plaiurile vechi*). Plecarea din lume ține mai mult de nivelul expresiv decât de trăirea propriu-zisă: „Tu, în cetatea gravă, de vei primi o veste / Să nu-ți mănnești obrazul, nici semn să-ți pui la prag, / Voi luneca din viață tăcut, ca-ntr-o poveste, / Purtând sleit pe buze numele cel mai drag” (*Când vor zburda prin pajiști*). Salvarea vine dinspre vegetal: „Pe unde-au fost miresme doar bălțile-au rămas / Cu nuferii-n nămoale și stelele pe față / Nufăr, sub pleoapa ta fă-mi leneșul popas, / Tu apăără-mă, stea, de-amurgul care-ngheață” (*Pe unde-au fost miresme*). Sau: „Vechi cimitir în care strămoșii mei dorm, oase, / Mi-ești drag cum mi-e odihna în care intru seara. / Nu uit: în plasa ta cu ferigi umbroase / Viața mea o să-și descarce și ea povara” (*Vechi cimitir în care*).

În orizontul spațial al lui Zaharia Stancu, *fântâna* devine semnul perspectivei spre altă lume, spre începuturi și spre izvoare cu sugestiile lor de puritate. Fântânile din imaginarul lui Zaharia Stancu nu potolesc setea individului mereu însetat de lume; refuzându-și utilitatea imediată, fără cumpănă și fără găleată, fântâna trimite spre extremitatea universului, opusă înaltului, spre un adânc de care omul nu se lasă niciodată ademenit, fiindcă aceasta i-ar pune sub semnul întrebării echilibrul care îl definește și-l fixează în planul în care ființează. Eroticul însuși stă sub semnul acestui echilibru definitoriu, în spațiul câmpiei: „Tu nu te apleca deasupra mea / Ca peste-o gură largă de fântână, / Să n-auzi cum în fundul sclipitor/ Izvoarele chemându-te se-ngână, – / S-ar prea putea să vrei să guști răcoarea / Fântânii fără cumpeni și găleată / Și te-ai zvârli adâncului din care / Nu te-ar mai scoate nimeni niciodată” (*Fântâna*). Pe de altă parte, „criza” iubirii se declanșează atunci când amprenta tristeții marchează naturalul, echilibrul lumii fiind pus sub semnul întrebării, în absența reflectării celestului în apa adâncului: „Mi-s ochii stinși și gura mi-i amară, / Mi-ard mâinile de dorul altor mâini. / Își plânge codrul foile de ceară, / Nu se mai uită nicio stea-n fântâni” (*Pâclă*).

Existența este luminată de amintirea paradisiacului, perechea însăși trăiește bucuria armoniei întregului (asigurată prin același echilibru implicând reflectarea înălțimii în apa fântânii), în liniștea și pacea perechii dintâi: „Aripa serii fâlfâie lin, / În casă, pe lângă casă. / Ulciorul de miere e plin, / O pâine proaspătă stă-ntreagă pe masă. // Nu ne este nici foame, nici

sete, / Nici dor fierbinte de albastre zări, / Vrem numai să ne plimbăm pe-ndelete / Plini de dragoste, amețiți de visări” (*Aripa serii*).

La Zaharia Stancu sentimentul erotic se consumă în același spirit al naturalului, căpătând uneori reflexele unui adevărat ritual păgân, ca în *Inel de iarbă*: „C-un fir de iarbă degetul mi-l legi / Să am, asemeni ție, un inel. / Ridici sprâncenele și nu-nțelegi / Ce dor mi-a odrăslit în gând din el, / Ca-n ochii mei te uiți adânc, deodată, / Și cum îmi prinzi obrazul turburat / Te depărtezi de mine bujorată / Cu capul greu către pământ pleca.t” Iubirea implică întregul într-o poezie în care gravitatea nu exclude ludicul, prezența universului minor trimițând spre experiențe poetice cunoscute: „Dac-ai veni, hulubi în zbor rotat / Ar împleți cunună peste casă / Și soarele lângă poteci culcat / Ți-ar săruta pantofii de mătasă, / Prisaca ar trimite o albină / Ca să-ți aducă miere în ulcior / Și merii rezemați într-un picior / Te-ar îmbia cu freamăte-n grădină. // Și eu ți-aș cere mâna cu brățară / Și te-aș ruga să-ți porți cu mine pașii / Pe unde flutură de zor cosașii / În ochi cu ziua blândă și sprintară” (*Ademeniri*).

În felul său, Zaharia Stancu are revelația divinului, însă numai după ce se istovește experiența realului și se consumă bucuria drumului prin câmpia cu vegetația și fauna ei: „Un smoc de spice-ai treiera-n palmă / Să afli de e bobul copt și plin / Și-un greier negru și-o lăcustă, lin, / Ar năvăli în sân, de-a valma. // Pe lunci am întâlni cirezi de boi / Și bivoli goi cu șoldurile strâmbe / Și-amiaza le-ar zvârli pe spate trâmbe / De vâlvătăi, ca niște șaluri moi. // Și-aceleași drumuri ne-or duce-ntoarse / Lângă căsuța albă, cu livadă, / Și ne-am lăsa făpturile să cadă / De dor și trudă-n umbră deasă, arșă. // Iar când amurgul ar suna tălângi / Îngenuncheați, smeriți, cu suflet greu / Noi l-am vedea plutind pe Dumnezeu / Prin nesfârșirile de crângi...” (*Ademeniri*).

Zaharia Stancu este un temperamental, care caută semnele elementarului cu setea primitivului căruia miresmele câmpului și ale vegetalului îi stârnesc bucuria unei reconfortante pierderi în natural. Șerban Cioculescu reține „paradoxul cultivării spațiului strâmt, de două strofe, și al unui anumit manierism formal, de altfel încântător, în contradicție cu temperamentul dinamic al autorului” (*Aspecte literare contemporane. 1932–1947*, București, Editura Minerva, 1972, p. 175). Gheorghe Grigurcu vorbește chiar de un temperament „reprimat prin cumițenia limbajului «artist» jugulat prin caligrafie”. Poetul se hrănește într-adevăr din „experiențele îndeajuns de bogate ale lirismului epocii”, dar nu numai. Zaharia Stancu își transcrie uneori stările prin modalități poetice ușor de identificat. Sentimentul de sărbătoare al unui Coșbuc este prezent la el fără ceremonialul atât de rafinat al poetului năsăudean. Jocul erotic, subțiat până la desenul suav, îl amintește pe același poet: „Auzi un cântec de pârâu zglobiu? / Cu trupul tău despici unda rece / În soare legănând argintu-i viu / Și florile pe lângă care trece” (*Pârâul*). Copilul

care, la Blaga, simte plăcerea atingerii semințelor, bănuind forța acestora, la Zaharia Stancu se abandonează naturii solare, bucurându-se de comunicarea prin simțuri cu teluricul și cu acvaticul: „Copiii satului se scaldă-n râu / Și goi se-ntind cu soarele pe prund” (*Soare*). Zaharia Stancu nu realizează niște „priveliști”, dar respirația lui Fundoianu îi aburește uneori textul: „Adie vânt cu miros crud de grâu / Și-n stuhărișuri boi de var se-ascund” (*Soare*). Reflexele argheziene sesizabile în *Iubire*(„Îmi cresc pe umeri aripi de cocor / Plaiuri și codri-mi freamătă sub frunte”) se așază firesc lângă texte ce dovedesc frecventarea poeziei pillatiene: „Au înflorit răsurile și merii, / Salcâmii numai au rămas tot verzi. / În cerul clar și nalt al primăverii / Se deslușește zborul unei berze.” Poetul caută expresia, supralicând gesturi mărunte până când acestea contează prin contururile lor simbolice. „O măgură mi-a răsărit în drum / Și tu alergii spre ea cu pași mărunți, / Te urci în vârful și eu te bănuiesc cum / De pe-nălțime cauți să mă-nfrunți, – / Și ridicând, aripi zvăpăiate, / Mici, mâinile, rămâi o clipă cruce/ asemeni troiței ce-ar vrea s-arate / Pe care drum pribeagul să apuce” (*Măgura*). În asemenea situații, starea interioară stă în umbra convenției artistice: „Azi totul e proaspăt. Tristețea / Mă doare mai puțin ca-n alt ceas. / Peisajul alb tremură / Ca o mână atinsă în somn”(*Nou*). Contrastul acesta, niciodată strident însă, dintre temperament și constrângerile convenției artistice, ale limbajului ori ale unor modalități adoptate uneori instinctiv, ține și de un vag orizont livresc, rafinat, al unui poet care și-a „civilizat”sensibilitatea prin lecturi susținute ale poeziei. O notă aparte în creația lui Zaharia Stancu aduce amplul poem *Calea Lactee și-a despletit cozile* din volumul *Iarba fiarelor*, în care tot ce este sensibilitate și predispoziție artistică se concretizează în structuri originale și într-un plan compozițional ce pune convingător în valoare tensiunea ideatică. Este un poem ce surprinde schimbarea de zodie a ființei care, printr-o profundă experiență revelatoare, reînțelege realul în ceea ce are el esențial: „De mulți ani purtam printre semeni / Un obraz aspru, trist, întunecat. / Închis în mine ca-ntr-un cort de piatră, / Singur nu-mi cunoșteam murmurul. // Crâncen pe propria-mi făptură, / Crâncen eram pe toți, pe toate. / Nu-mi năvăleau niciodată la gură / Decât cuvinte urâte, spurcate. / Limba mea împrăștia sudalme / Spre altul, spre unul / Mâinile împărțeau numai palme, / Glasul ca praștia, ca trăznetul, ca tunetul.” O deschidere spre cosmic, ținând de experiența romantismului („Peste ochii mei triști, mult prea triști, luna / Și-a slobozit în zbor porumbeii. / Cu cornițele-ntoarse, pe pajiști, iezii și mieii / Au smuls din rădăcini mătrăguna. / Luceferii prinși în horă de iele / Ca Saturn s-au încins cu inele / Să n-apuce razna prin spații, / Cum o apucă vara, lovite de streche, cirezile. // Izvoarele-au crescut aprige fluvii, / Măgurile cât munții, cât munții. / Sub coaja fragilă a frunții / Calea Lactee și-a despletit cozile. / Cu zvonuri și grații / Sturzii au năpădit livezile / Și-au adunat cu ciocurile lor

gândacii”) este urmată de o simbolică deșteptare a ființei, care are acum acces la esențial: „Atunci am auzit dincolo de puterea auzului meu / Frământarea pădurilor, creșterea lanurilor, vuietul cascadelor, / Am auzit fierbând bogățiile până în miezul planetei / Și-am văzut milioanele de oameni încordați, istoviți, / Sfredelind cu unghiile, cu dinții, cu unelte de fier, / Să smulgă adâncul și să-l salte spre cer. // Atunci am auzit pașii urșilor albi la pol, / Chiotele renilor sprinteni gonind pe zăpezile nesfârșite, / Lunecarea peștilor de argint / În mările limpezi și înflorite ale sudului / Unde în insuli rotunde / Alături de pasărea paradisiului / Leproșii își ung cu ulei cald rănilor vechi.” Întrebarea chinuitoare proiectează asupra poemului un autentic fior metafizic: „Cine? Cine mi-a schimbat zodia?”

Însă ceea ce are autentic Zaharia Stancu este acel „ritual semnificativ al rostirii”, despre care vorbește Ion Pop, care este de fapt al poeziei dintotdeauna. Registrul imagistic, notabil fără îndoială, contează în plan secund pentru un poet care mizează enorm pe o „deconcertantă tonalitate” și pe un ritm, pe ideea acelui cântec șoptit care îi definește convingător lirismul (Ion Pop, *Hegemonia ritmului*, în *Transcrieri. Eseuri*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1977, p.183).

Dacă se poate vorbi la Zaharia Stancu de „tensiunea” dintre temperament și constrângerile expresiei, această tensiune se estompează în poezia de senectute, din volumele *Cântec șoptit* (1970) și *Sabia timpului* (1972). Vitalitatea însăși se temperează, cântecul nestăvilat rămâne acum un semnificativ „cântec șoptit” ce definește de altfel lirismul lui Zaharia Stancu: „Arama frunzelor s-a risipit, / Gutuile-au rămas tot de aur. / Norii s-au destrămat ca un plaur / Pe cerul alburii, obosit. // Nu mai iei găște sălbatice / În cătarea armei, nici cocori. / La noapte au să răsară flori / Luceferi zănatice, stele lunatice” (*Arama frunzelor*). Sau: „De mult nu mai trag cu praștia-n vrăbii, / De mult nu mai merg la nicio-ngropare. / Soarele apune după niște măguri / Și răsare, în flăcări, din mare” (*Cântec șoptit*). Fântânile din poezia primelor volume, cu semnificativa lor încărcătură, devin acum o prezență amenințătoare: „Cerul sună, răsună-n pădure, / Cerbii sunt departe, pe stânci. / Fântânile negre, adânci / Chipul vor să ni-l fure” (*Arama frunzelor*). În universul cald și protector își face apariția *buha*, viețuitoare a „pădurilor uscate”. Aceasta nu este la Zaharia Stancu „Oarba care vede-n întuneric/ Tainele ascunse de cuvânt”, ca la Nichifor Crainic, ci o prevestitoare a morții: „Tu, buhă urâtă, buhă a pădurilor sure, / Pieri în pustiu, unde câinii nu latră. / Cu tălpile goale, tu lup al morții, / Joacă-ți jocul pe jarul din vatră” (*Buha pădurilor*). Mai puțin prezent altădată, acvaticul devine acum semn al inexorabilei curgeri și al „dizolvării” ce pândește ființa. Este menționat în special râul: „Nu te-ntrista că nimic nu se-ntoarce, / Râurile curg toate spre mare. / Oricât ai merge de repede, / Nu

poți s-ajungi până la zare”(Nu te-ntrista).Sau: „Câmpu-nflorit e frumos în zori, / Mai frumoase parcă-n amurg. / Cu ape limpezi sau cu ape tulburi / Spre aceeași mare râurile curg” (*Spre aceeași mare*). Râurile lui Zaharia Stancu nu au soarta fluviului Alfeu, care traversează marea ajungând la celălalt țărm fără să-și piardă identitatea. Ele sunt asociate pierderii individualității: „Azi dimineață eram rouă. / A venit soarele și m-a băut, / Viața împărțindu-mi-o-n două. // Azi la amiază eram măr / A venit soarele și m-a băut, / Picătură cu picătură ușor. // Astă-seară voi fi stea, / N-am să clilesc de multe ori. / Marea mă cheamă, vrea să mă bea” (*Cântec*). Sau: „Să cadă roua. / Să crească secara și grâul. / Coc pâini uriașe în uriașe cuptoare. / Râul își sună solzii de-argint, râul / Aleargă către marea cea mare. // Toți alergăm către marea cea mare” (*Buha pădurilor*). Luna, ce odinioară asigura armonia întregului, în ultimele volume este și ea o prezentă agresivă: „Multe izvoare țâșnesc din stânci, / Destule în mlaștini se-neacă. / Luna își scoate hangerul din teacă / În slăvile vinete, adânci” (*Dragoste*).

Lirismul lui Zaharia Stancu se esențializează, simplitatea rostirii aducând un câștig în profunzime. Răzvan Voncu consideră de altfel că poezia de senectute a lui Zaharia Stancu, „cu toată simplitatea și chiar vetustețea formei, este superioară versificațiilor de tinerețe (*Arhitectura memoriei. Studii de istorie literară clasică și contemporană*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2016, p. 151).

Textul contează acum ca rostire gravă, accentuată de prezența unor transcrieri din textul biblic: „S-au copt strugurii. S-au copt viile. / Soare de toamnă.Culegem viile. / Lăsați copiii să vină la mine / Cu sutele și cu miile, / Să plece toți cu coșurile pline” (*Struguri*). Poetul continuă să celebreze lumea, prezența realului diminuând sentimentul de tristețe: „Acum sunt un om în amurg, / Fugi în munții tăi, căprioară, / Nu mai râvnesc să-ți sărut buzele / A doua oară, a treia oară. // Fiece zi are un amurg,/ Fiece zi are și zori. / Toamna via e plină de struguri, / Primăvara numai de flori”(*Om în amurg*). Sau: „Poate că altădată am fost iarbă, / Mereu, mereu mi-a fost sete de rouă. / Ca o potcoavă de aur în cer / Luna veselă, luna nouă. // Pasăre cântătoare, vin’ lângă mine, / Vino și cântă-mi despre viață. / În fiecare zi peste ochii mei / Se mai așază un strat de ceață. // Cântă-mi un cântec de iubire, / Tu, cea-mbrăcată în pene albastre, / Curând de tot sufletul meu / Singur se va plimba printre astre” (*Iarbă*).

Poezia lui Zaharia Stancu este o „invocație sui generis” și, mai ales, „un apel către o realitate fără mister” (Ion Pop), transcrise printr-o inegalabilă simplitate a rostirii prin care poetul metamorfozează tristețea în autentică poezie, precum miticul rege care schimba în aur tot ce atingea: „Nu te-ntrista c-ai pierdut ce-ai pierdut, / Totul trece ca o trâmbă de nori, /

Vine vântul și o destramă, / Vântul care scutură flori. // Lasă steaua să cadă
chiar / Dacă nu e de foc, ci de gheață. / Poate venim din lumină ori poate /
Din ceață venim și mergem în ceață. // Tu nu te-ntrista c-ai pierdut ce-ai
pierdut. / Totul se destramă ca o trâmbă de nori. / Vine vântul și usucă
dealurile/ Pe care primăvara se ivesc flori”(*Nu te-ntrista*).

Mircea Moș

CUPRINS

Zaharia Stancu sau mai mult ca tradiționalismul de Mircea Moș.....	5
---	----------

POEME SIMPLE (1927)

Fugă	15
Inel de iarbă	16
Măgura	17
Porumbei	18
Pârâul	19
Fluturi	20
Puiul	21
Macul	22
Fântână	23
Rugă	24
Soare	25
Pâclă	26
Aripa serii	27
Prier	28
Rugă de primăvară	29
Rugă de vară	30
Crin	31
Îngenunchere	32
Faptă	33
Tristețe în amurg	34
Veste	35
Scrisoare din câmp	36

Iubire	37
Ademeniri	38
Cum fetele desculțe	40
Cearcăn vioriu	41
Duminică	42
Amurgul piere-n trestii	43
Uite, pe dealurile roșii	44
Mă pierd pe plaiuri vechi	45
Schiță	46

ALBE (1937)

Dimineață	49
Nou	50
Ploaie	51
Numai mâinile	52
Îți dau	53
Amar	54
Cu pâine și cu vin	55
Pasăre verde	56
Struguri	57
În codrul verde	58
Condurii reci ai lunii	59
Când vor zbura prin pajiști	60

CLOPOTUL DE AUR (1939)

Pe unde-au fost miresme	63
Vechi cimitir în care	64
M-am vrut drumet	65
Când cade-ncet amurgul	66
Vulpi de aramă	67
Dârz	68

Hulubii	69
Deși născut în șesul	70

POMUL ROȘU (1940)

Păpușa de cârpă	73
Pe câmp caii sălbatici	74
Pădurile se apropie	75
Cu pași desculți domnițe	76

IARBA FIARELOR (1941)

Iarba fiarelor	79
Daphnis și Chloe	80
Sonată	81
Calea Lactee și-a despletit cozile	82
Copoi târcați alungă sălbăticiunile	87
Cântec amăruș	88
Landoul roșu	89
Halucinații	90

ANII DE FUM (1944)

Anii de fum	93
Închinare	94
Cântec	95
Cântec de dragoste nestinsă	96
Cântec de răscruce	97
Când ai trecut	98
Cântec în ceață	99

CÂNTEC ȘOPTIT (1970)

Cântec șoptit	103
Arama frunzelor	104
Buha pădurilor	105
Cântec de toamnă	106

Dragoste	107
Struguri	108
La fereastră, ploaia	109
Al patrulea cal	110
Minutul de tăcere	111
Om în amurg	112
Elegie	113
Romanță naivă	114
Acum te-am văzut ca prin ceață	115
Caii	116
Ore de chin	117
Cântec pe iarbă	118

SABIA TIMPULUI (1972)

Cai de toamnă	121
Grâu copt	122
Eu sunt soarele tău	123
Chiar după ce voi muri	124
Te-am iubit	125
Deasupra lumii	126
N-am să vă spun	127
Iarbă	128
Grâu	129
Nu te-ntrista	130
Cântec	131
Spre aceeași mare	132
Secara	133
Marabu	134
Prin crângul de stele	136
<i>Fragmente din critica vremii</i>	137